

Prima Svenska 4 Basbok

Lärraranvisning punktskrift

Verksnummer: 41032

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga luk, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Prima Svenska 4 Basbok

Författare: Ulf Eskilsson

ISBN: 978-91-40-68555-1

Innehåll

Svartskriftskopia av punktskriftsboken	1
Generella förändringar av boken	2
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	11
Pedagogiska tips.....	12
Bildbeskrivningar	13

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Till punktskriftsboken finns en bilaga som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Det är en pdf där du kan följa hur hela läromedlet, sida för sida, är pedagogiskt anpassat och utformat.

Här ser du vad elevens punktskriftsbok innehåller efter att SPSM har gjort alla de bearbetningar som behövs för att läromedlet ska bli tillgängligt för någon med synnedsättning eller blindhet. Det kan till exempel röra sig om infogade bildbeskrivningar, omarbetade uppgifter eller övningar som har utgått.

Pdf-filen är i svartskrift och är en exakt spegling av punktskriftsboken vilket innebär att olika förtecken som används i punktskriften för bland annat siffror, versaler och stilsorter återges. Till exempel ser du siffertecknet (p3456) som en grind före siffran och versaltecknet (p6) som ett understreck före bokstaven.

Filen finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på läromedlets titel i SPSM:s webbutik och ladda ner filen som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**.

Observera att svartskriftskopian kan ha ett udda pappersformat, FA44, och att det kan påverka möjligheten att skriva ut den. Bäst är att läsa svartskriftskopian digitalt.

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Plocka upp den tryckta punktskriften så snart du kan och förvara pärmarna stående. Punktskriften riskerar annars att plattas till.
- Det finns inga svällpappersbilder till denna bok. De flesta bilderna är beskrivna eller har utgått om de är av utfyllnadskaraktär.
- I en del fall har text lagts till istället för en hel bildbeskrivning.
- Fet eller kursiv stil markeras inte men vissa ord upprepas eller placeras inom parentes.
- Svartskriftsboken innehåller många rutor med text. I vissa fall har dessas texter placerats in där de passar, utan att markeras som rutor.
- Tabellerna har ställts upp som listor.
- Uppgifter som handlar om att rita, göra analys av bilder, skapa egna serier, diskutera film, pröva att läsa uppochner osv. får ni själva, i klassrummet komma överens om hur ni ska hantera.
- På varje sida i svartskriftsboken finns en liten flik som talar om sidan huvudämne: Lässtrategier (innehållsfrågor), Skriva argumenterande text, osv. Dessa sidrubriker är borttagna i för att det ska bli enklare att hitta bland texter och uppgifter. Du får informera eleven när du tycker att den informationen är väsentlig.
- Symbolerna som talar om när en uppgift ska göras i grupp eller med hjälp av internet är inte återgivna på något sätt. I de flesta fall framgår detta ändå i själva uppgiftens text.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

3

Välkomsttexten har ändrats så här:

På svartskriftsbokens framsida finns stora stjärnor. I mitten av dem siffran 4. Boken är tryckt i färg. Det finns både foton och teckningar som illustrerar boken. Svartskriftsbokstäverna har olika form och storlek. När du läser innehållsförteckningen anar du vad boken kan säga dig. Nu har boken och du börjat få kontakt.

Välkommen!

Det finns olika typer av uppgifter i boken.

Du löser uppgiften individuellt.

Ni löser uppgiften i par, grupp eller helklass.

Uppgiften tränar källkritik och ibland behövs internet.

41

I stället för tabell har texten ställts upp så här:

aldrig

Aldrig stavas aldrig med två l.

alltid

Alltid stavas alltid med två l.

gick

Ordet stavas med g eftersom grundformen är gå.

42

Breven har numrerats 1–3.

a) Läs texterna 1–3 tyst och öva på att säga orden rätt.

48

Förkortningarna har skrivits in så här:

bland annat

Du måste bl.a. städa ditt rum.

48

Uppgift b har ställts upp så här:

a) Vad betyder de här förkortningarna?

Längdenheter

km
dm
mm
m
cm

Volymenheter

l
cl
dl
ml

Viktenheter

kg
g

51

Orden har ställts upp på egen rad.

brev

Man började skicka brev med posten på 1600-talet i Sverige.

substantiv

Substantiv är ord för saker, människor (osv)

54

Uppgift 4 a har ställts upp så här:

a) Varje tid behöver nya ord. Ta reda på ordens betydelse.

1800-talet

järnväg
ångmaskin
frikyrka
folkskola
nykterhet

2000-talet

(osv)

56

Ordförklaringarna har skrivits in i den löpande texten:

pölse
korv

sodavand
dricka

öer
öar

dreng
pojke

pige
flicka

56

Den danska flaggan beskrivs så här:

Den danska flaggan har ett liggande vitt kors på röd botten.

57

Den norska flaggan beskrivs så här:

Den norska flaggan har ett liggande vitt kors på röd botten. Ovanpå det vita korset ligger ett smalare blått kors. bara smala kanter av det vita syns.

58

Ordförklaringarna har skrivits in.

sauna
bastu

järviä
sjöar

metsä
skog

jäähiekkö
hockey

tyttö
flicka

poika
pojke

58

Den finska flaggan beskrivs så här:

Den finska flaggan har ett liggande blått kors på vit botten.

59

Ordförklaringarna har skrivits in:

fiskur

fisk

aska

aska

öskufall

vulkan

is

is

batur

båt

hestur

häst

59

Den isländska flaggan beskrivs så här:

Den isländska flaggan har ett liggande vitt kors på blå botten. Ovanpå det vita korset ligger ett smalare rött kors. Bara smala kanter av det vita syns.

68

Texten har skrivits så här:

Amanda

Ålder: 10 år (osv)

Rubrik: Spöknatten

Hur börjar det? Det är höst, kring midnatt och kvällen är mörk. Skolgården är tom.

Vad ska hända? Två elever bryter sig in i skolan och samlar ihop de värdefulla saker som de kan hitta. Datorer, telefoner mm.

Hinder: Det är mörkt och spöklikt i skolan. Larmet går och barnen blir rädda.

Hur löser det sig? Larmet går till polisen.

Hur slutar det? En polisbil kommer till skolan tar hand om barnen som ångrar att de brutit sig in i skolan.

69

Serien beskrivs så här:

a) Rubrik: kyrkogården

hur börjar det: bil till kyrkogården i mörker

vad gör personerna: tänder ljus

hinder: strömavbrott

lösning: tänder ljus

hur slutar det: åker bil hem

b) Rubrik: i baklås

hur börjar det: går in i omklädningsrummet

vad gör personerna: duschar

hinder: dörren är låst

lösning: ringer vaktmästaren

hur slutar det: dörren öppnas

c) Rubrik: Tältspöket

hur börjar det: tältar

vad gör personerna: övernattar i skogen

hinder: glömt ficklampan

lösning: lyser med mobilen

hur slutar det: skuggor mot tältduken

80-81

Texterna på sid 80 kallas a) - c) och författarna 1) – 3)

På sid 81 blir uppgift 13 a): para ihop text a-c med författare 1-3.

82

Bildtexterna har placerats in i den löpande texten.

Bild 1: Mörker

När det är mörkt blir det mystiskt och spännande. En låga flammar upp från en eld i den mörka natten.

Bild 2: Fågelperspektiv

Motivet ser litet och förminskat ut om man fotograferar ovanifrån. Två personer cyklar på en stor sandstrand vid havet. De är fotade uppifrån och ser små ut i jämförelse med den stora stranden.

Bild 3: Silhuett

Om ett föremål eller en person är framför ljuset syns konturerna tydligt. En staty fotad i motljus blir mörk mot den ljusblå himlen i bakgrunden.

Bild 4: Grodperspektiv

Vill du se mäktig och stor ut ska du fotograferas underifrån. En mountainbikecyklist fotad underifrån när han tar ett stort hopp ut från en klippa.

111

Förslagen ligger sist på sidan

Förslag på ämnen att fråga om:

- sopsortering
- bättre skolväg
- ekologisk mat
- roligare skolgård

114

Bilderna har fått en gemensam bildtext.

- a) En bibliotekarie som berättar om en bok.
- b) En webbsida som Wikipedia där den som vill kan skriva fakta.
- c) En turistchef som visar en lockande broschyr och vill lära dig mer om Stockholm.

118

Bilderna beskrivs så här:

(Bildbeskrivningarna får du inom parentes.)

- a. Vi fick besök av några som hjälper människor i en by i Kenya. (En man och en kvinna visar upp ett kort från byn.)
- b. De klädde oss i kläder från Kenya. (En elev med vandringsstav och ett rött tygstycke virat runt kroppen som klädsel.)
- c. De berättade att många barn är sjuka i aids. (Två barn sitter på knä och ser ledsna ut.)
- d. Det är svårt att få tag på rent vatten. (En kvinna bär ett stort kärl med vatten på huvudet. Hon håller också ett litet barn i handen samtidigt.)
- e. De har bott där i tre år och lärt känna folket i byn. (Den hjälpsamma kvinnan får en kram av en kvinna i byn.)

- f. De samlar in pengar till skolor och sjukvård. (Medicin, sprutor, kompresser och annan utrustning.)

119

Bilderna beskrivs så här:

- a. Vi bakade kakor och gjorde ett fik för personal och lärare. (Eleverna bakar bullar.)
- b. Vi lärde oss fakta om Kenya. (Eleverna tog reda på saker om landet. Att där finns höga berg, lejon och elefanter till exempel.)
- c. Vi jobbade hemma och föräldrarna skänkte pengar. (Eleverna tog uppdrag att diska och städa.)
- d. Vi skänkte vinsten. (Eleverna samlade in pengar som de gav bort.)
- e. Vi frågade i affärer efter varor från Afrika. (Eleverna gick till affären och lärde sig vilka varor som kom från Kenya.)
- f. Biståndsarbetarna bygger en by där barnen kan bo. (En hammare, en såg och spik.)

127

De fetstilta orden har upprepats och skrivits på egen rad.

Förstasidan

Förstasidan innehåller tidningens namn...

Utrikes nyheter

Utrikes nyheter innehåller nyheter från hela världen.

(osv)

130

a) Para ihop beskrivning med rätt yrke. Välj bland dessa yrken i tidningsbranschen och para ihop med rätt beskrivning 1-6 nedan.

tidningsbud tryckare fotograf webbredaktör journalist redigerare

1. Tar foton som illustrerar texter i artiklar och reportage.
2. Samlar information från källor och skriver texter.

osv.

131

Uppgift 9 har ställts upp så här:

Av de sju påståendena nedan är tre fel. Skriv om dessa så att de blir rätt.

1. Rubriker skrivs med liten ... (osv)

140

Text har lagts till:

--- dödsannons ---

(En bild av en motorcykel)

Vår käre

XXX (osv)

148

Texten i bilden har skrivits in i en textruta:

följaktligen överraskad ytterligare

definitivt! konferens diskussion definiera speciell multiplikationstabell

abborre fläskfilé parallell restaurang

159

Tabellen har ställts upp så här:

Hästar

substantiv: häst, box

adjektiv: svart, vacker

verb: trava, rykta

Till läsaren

I den pedagogiskt anpassade boken återfinns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven!

Det finns bildbeskrivningar till bilderna i boken som du behöver läsa för att göra uppgifterna.

Ord som är markerade med fetstil eller kursiv stil i svartskriftsboken har upprepats eller placerats inom parentes för att du ska kunna skilja ut dem.

Du kan behöva mer tid på dig till vissa uppgifter och det har du även rätt till vid prov.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Det är viktigt att eleven har god ordning på sin dokumentation av svar och liknande. Hjälp eleven att skapa en särskild mapp på datorn för just denna bok och att ange kapitel/avsnitt och sedan uppgiftens nummer.
- Eleven kan behöva mer tid på sig till vissa uppgifter och det har eleven även rätt till vid prov.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

21

Ett svart-vitt foto där Martin Luther King står högt upp på en balkong och talar till hundratals människor som samlats för att lyssna. Han ser stark och samtidigt vänlig ut. Han är välklädd i svart kostym och håller upp en hand till hälsning när han med fast blick tittar ut över åhörarna.

27

På bokens framsida ser man en pojke som blir attackerad av två stora flygande drakar, den ena är röd och den andra beige. Han skriker med öppen mun och ser skräckslagen ut där han försöker komma undan drakarna. Han är klädd i en trasig brun skinnväst och pösiga, randiga knälånga shorts. Bakom honom syns staden och kungens slott med tinnar och torn. På stadsmuren står en soldat på vakt. Omslaget är i färg och titeln "Tam Tiggarpojken" står med stora svarta bokstäver längst ner på höger sida. Författaren och förlagets namn finns också med.

39

- a) Två svarta hundar hälsar på varandra nos mot nos. Den mindre hunden tittar upp på den större hunden som viker undan med blicken och på så sätt visar undergivenhet.
- b) En tjej pekar ut en ung person på ett foto bland 15 olika människor som ser ut att höra ihop på något sätt. Det går streckade "linjer" mellan bilderna. Kanske är det ett släkträd? Eller personer som tävlar och har chans att vinna något?
- c) Han-delen av en vinklad stickkontakt i svart gummi.
- d) Från ett elkraftverk går ledningar kors och tvärs i luften.
- e) Ett svart tangentbord med tecknet för @ i grönt.
- f) Ett svartvitt foto av två händer. Ett spädbarn greppar den stora handens pekfinger.
- g) Ett foto i färg där sex personer bygger ett "torn" av sina händer genom att lägga dem en och en på varandra i en – gemenskap.

43

På bokomslaget är den unge Robinson tecknad med halvlångt, yvigt hår och mörkt skägg. På hans axel sitter en färgglad liten papegoja.

50

1. En man framför en dator. Han tittar på bildskärmen med uppspärrade ögon och knutna nävar. Håret är rufsigt och står åt alla håll.
2. En flicka med ett stort leende sträcker fram bägge armarna med tummarna uppåt - "yes"!
3. En kvinna döljer sitt ansikte med bägge händerna och gråter.
4. Sprinterlöparen Usain Bolt har precis kommit i mål. Han håller en stafettpinne i handen, lutar sig bakåt med ett leende och blundar. Han är nöjd!

62

Svartvitt foto. I koncentrationslägret står en grupp judiska barn bakom taggtrådsstängslet. De är klädda i likadana randiga kläder, ser hungriga, ledsna och trasiga ut.

122

Kvinnans åldrar:

- 10: Flickan leker.
- 20: En man friar och kvinnan gifter sig.
- 30: Kvinnan blir mor.
- 40: Kvinnan gläds åt att barnen bli vuxna och gifter sig.
- 50: Blir mormor och farmor.
- 60: Lär sina barnbarn att gå.
- 70: Får barnbarnsbarn.
- 80: Gammal och svag får hon hjälp av sin son.
- 90: Sitter silverhårig, gammal och ensam.
- 100: Är nöjd med livet och närmar sig döden.

Mannens åldrar:

- 10: Pojken leker.
- 20: Mannen är vuxen och utbildad.
- 30: Mannen är soldat som bär en fana.
- 40: Mannen är soldat och har avancerat i rang.
- 50: Mannen är en lärd man.
- 60: Börjar bli en gammal man.
- 70: Han är gammal nu och ryggen är böjd och han går med en käpp som stöd.
- 80: Nu börjar han se riktigt gammal ut och går med två stödkäppar.
- 90: Nu närmar han sig döden.

135

En familj. Mannen har förkläde på sig och ska börja städa med dammsugaren. Han vinkar av sin fru som är klädd i dräkt och har högklackade skor. Hon är på väg till arbetet och hämtas upp av en stor limousin. Flickan spelar fotboll och pojken dansar hip-hop och håller upp hela sin kropp med bara en hand i golvet.

140

En bildserie med fem figurer i en rad.

Den första figuren är en apa som går lite framåtböjd. Den andra en figur som går mer upprätt och liknar en människa. Den tredje är en man som står upprätt och håller ett spjut i handen. Den fjärde figuren är en man med portfölj med samma kroppshållning som figur nummer två. Den sista figuren är en man som sitter framåtböjd vid en dator och har samma kroppshållning som figur nummer 1, apan.

143

Ett foto av ryttaren Rolf Göran Bengtsson i svenska landslagets tröja vit, gul och blå.